

Amigoe

MAANDAG 21 JANUARI 1985

Expositie van Isena in het Curaçaosch Museum

Op zoek naar Anesi

HET WAS DRUK afgelopen zaterdag in het Curaçaosch Museum. Daar vond namelijk de opening plaats van een tentoonstelling van werken van Anesi, palindroom van de schilder Isena. Hij en zijn vrouw Martha heetten iedereen persoonlijk welkom; daarna — en ook dat was nieuw — opende Anesi zelf zijn tentoonstelling. Hij wees er in zijn openings-woord op, dat velen die hem van vroeger kenden, nu wel wat van het felle in z'n werk zouden missen. Een student aan een

maar even stiekem een blik te werpen op de prijslijst! Maar maakt men zich daarvan los, dan kan inderdaad elk wat wils vinden.

Een duidelijke tweedeling is te maken in schilderijen in-olieverf en de overigen. Van die laatste zijn het vooral de pentekeningen die de aandacht vragen. Met de olieverschilderijen samen laten die pentekeningen duidelijk zien, met welk een serieusheid gewerkt is. De nauwgezette aandacht — ik heb de neiging te spreken van

plichts-betrachting — voor wat Anesi maakt, komt bij wijze van spreken van het doek of van de tekening af. Het is alsof Anesi's eerste leermeester, frater Enricus, nog steeds achter hem staat en hem influistert vol aandacht en vol overgave te blijven werken.

Een tentoonstelling als deze zal ongetwijfeld vragen oproepen. Alle stijlen! Er is een schilderij, getiteld Monet; een ander heer Gauguin; een derde Courbet. Er is een Picasso style en een Rubens Colors.

Monet, Gauguin, Courbet zijn schilderijen die 'lijken', terwijl ze tegelijkertijd laten zien dat ze een persoonlijke verwerking zijn. Picasso style is naar mijn gevoel mislukt; de adem — of als U wilt — de «touch» van de grote meester ontbreekt. Rubens Colors blijft eveneens onder de maat, te simpel voor een zo exuberant kunstenaar.

Toch zou het misschien duidelijk zijn waarom ik op juist deze schilderijen de aandacht richt. Ze laten naar mijn idee zien, hoe Anesi momenteel werkt. Wil men immers een schilderij dat schuil kan gaan onder de titel MONET maken, dan moet men a.h.w. in de huid van Monet kruipen omdat te realiseren.

*Zie verder
pag. 2*

«university of fine arts» moet — zo zei Anesi — vandaag de dag alle stijlen kennen; ook moet hij alle materialen kunnen gebruiken. Zijn eigen oordeel over de kwaliteit van zijn werk moet achterwege blijven; degene die kijkt, kan zelf wel uitmaken wat hij mooi vindt of niet.

Alle stijlen! Alle materialen! Naar mijn idee is dat inderdaad het kenmerk van deze tentoonstelling. Wel is — indirect — het eigen oordeel van de kunstenaar over de kwaliteit van zijn werk aanwezig; men hoeft daarvoor

De Beurs

Maandag 21 januari 1985

WILLEMSTAD - Gisteren, zondag 20 januari 1985, werd in de corridor van het Winkelcentrum Promenade een boekenmarkt gehouden, georganiseerd door Van Dorp Ed-dine N.V. Er was voor elk wat wils: romans, kookboeken, studieboeken, reisboeken, stripverhalen enz. enz. En dat het gistermorgen erg druk was op Promenade bewijst deze foto wel.

Vervolg
Anesi

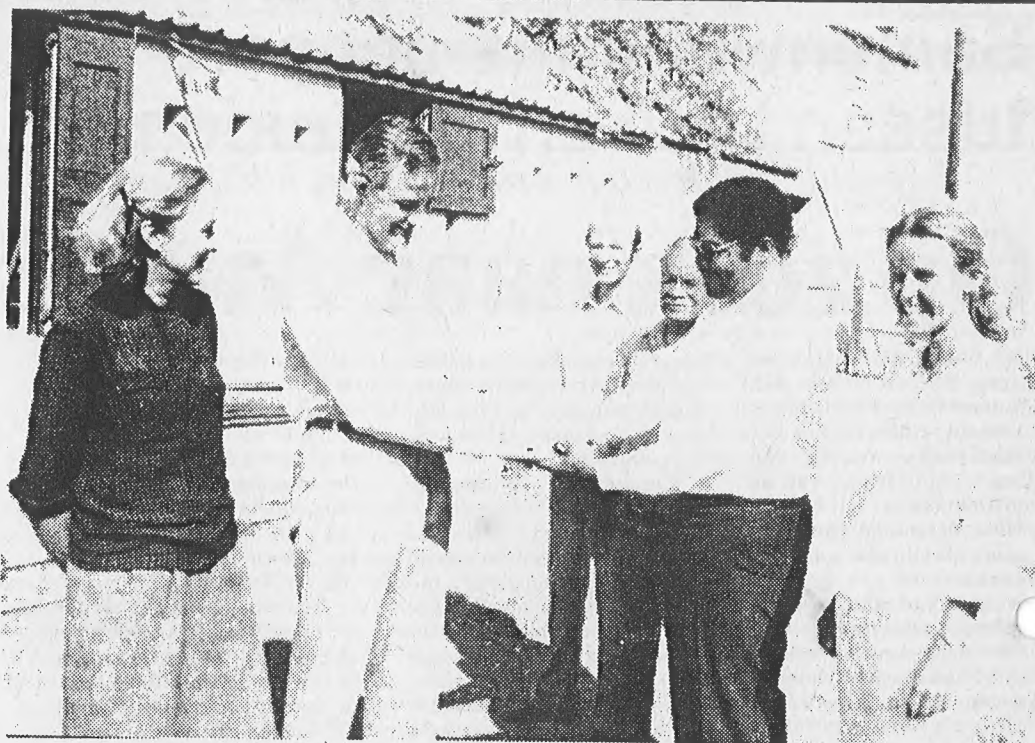
Men moet hem kennen (zijn leven, zijn werk) om 'op eigen wijze' hem gestalte te geven. Op het moment echter dat men zich dat realiseert, komt het twijfel naar boven t.a.v. 'alle stijlen'; de bedoelde werkwijze zou impliceren dat men voor iedere stijl, iedere kunstenaar dezelfde aandacht zou kunnen opbrengen. Naar mijn idee kan men wel proberen vol overgave aan een dergelijke doelstelling te voldoen, maar het resultaat zal niet steeds gelijk zijn, omdat men niet voor iedere voorganger op gelijke wijze ontvankelijk zal kunnen zijn. Wel zal men het vak (tekenen, schilderen) steeds beter gaan beheersen. Ik denk zelfs dat vanuit bedoelde werkwijze ook een (naar mijn gevoel niemendalletje als) Introspectie tot stand gekomen is, waarbij ik dan betwijfel of het resultaat die aandacht waard is geweest.

Het komt er voor mij op neer dat ik liever Anesi zelf wil ontmoetingen in al zijn schilderijen, zijn vriendelijkheid, zijn toewijding, zijn eenvoud en zijn levens-visie. Anesi zelf is gaarne tot uitwisseling van gedachten bereid. Wie wil, kan gedurende deze tentoonstelling, die tot 3 februari te bezichtigen is, met hem spreken in het Curaçaosch Museum. Ik zelf zal van die gelegenheid zeker nog een keer gebruik maken.

SYBREN PAUL

De Beurs

DINSDAG 22 JANUARI 1985 5

De Beurs

Dinsdag 22 januari 1985

A Streetcar named Desire

ARTISTIEK SUCCES, FINANCIEEL FIASCO

WILLEMSTAD — De toneelvereniging Pegasaya heeft met de presentatie van "A Streetcar named Desire" een artistieke hoogstand beleefd, maar zit erdoor in de financiële problemen.

De opbrengst is namelijk tegengevallen door een teleurstellende opkomst van het publiek.

Van de laatste drie speeldata was alleen die van zaterdag goed verkocht. Er waren toen ongeveer 275 toeschouwers in de zaal aanwezig.

De dag tevoren, op vrijdagavond dus, waren er maar 150 man opgekomen, evenals dat het geval was geweest bij de twee voorstellingen daarvoor.

Zondag, traditioneel geen uitgangsavond, was de opkomst heel slecht, doordat er maar 80 personen de moeite hadden genomen de gang te maken naar het Centro Pro Arte.

De leiding van Pegasaya bekijkt momenteel nauwkeurig hoe groot het financieel verlies pre-

cies is. Tegen het einde van deze week kunnen daar meer bijzonderheden over bekend zijn.

De totale kosten hebben ruim 75.000 gulden bedragen.

Het is niet mogelijk om door meerdere voorstellingen het verlies proberen te verminderen, omdat het Centro Pro Arte vanaf nu de komende maanden vrij konstant is bezet.

Voor het eerst heeft Pegasaya met alle medewerkers en spelers een kontrakt getekend en is aan eenieder een financiële vergoeding toegekend. Vrijwel unaniem is besloten, dat de medewerkers een deel van hun honorarium zullen inleveren, om aldus een bijdrage te leveren het verlies tot draaglijker proporties terug te brengen. De medewerkers en spelers hebben zich op het standpunt gesteld, dat het hier een groep vrienden betreft, die zelf heel wat plezier hebben beleefd aan de repetities en uitvoeringen van het stuk.

WILLEMSTAD — Onlangs bood de Voorzitter van Sinapa en Carmabi, drs. R.F. Pieterella, het eerste voortgangsrapport van het "Biná"- (Herten-) project aan, aan mr. J.H.L. Meerdink, directeur van het Prins Bernhard Fonds. Dit project ter vermeerdering van ons uitstervende hert kon vorig jaar van start gaan, dankzij de grote financiële steun van het Eilandgebied Curaçao en de bijdrage van het Prins Bernhard Fonds. Curaçao is het enige Caribische eiland waar het Witsaarthoeds voorkwam toen Columbus Amerika ontdekte. Vanwege de illegale jacht op dit bij de wet beschermd dier, is het aantal herten op ons eiland schrikbarend afgenomen. Het eerdergenoemde project heeft ten doel een aantal herten onder veilige omstandigheden de kans te geven zich te reproduceren en zodoende het Christoffelpark te voorzien van zoveel herten dat de bezoekers eenvoudig zonder veel moeite herten op Curaçao kunnen zien. Van links naar rechts ziet men op de foto mevrouw Meerdink, mr. J.H.L. Meerdink, dr. W.L. Bakhuis, directeur van Sinapa en Carmabi, mr. E. Römer, vertegenwoordiger van de Antilliaanse afdeling van het Prins Bernhard Fonds, drs. R.F. Pieterella en mej. ir. C. Verheijen, verbonden aan het Biná-project.

Antilliaanse studenten fiscaal-recht naar Leiden

Samenwerkings-accorder tussen UNA en RU Leiden

WILLEMSTAD — In oktober zal de eerste groep van naar verwachting acht studenten van de studierichting fiscaal recht van de Universiteit van de Nederlandse Antillen naar Leiden vertrekken, waar zij gedurende dertien maanden de voorlaatste fase van de studie zullen volgen. Na terugkeer op Curaçao zullen de studenten na circa vier maanden afstuderen. De UNA is in 1982 van start gegaan met de studierichting fiscaal recht.

Dit is het resultaat van een gisteren ondertekende samenwerkingsovereenkomst tussen de UNA en de RU Leiden. Zowel decaan mr Hans Opdam van de UNA als prof mr Jan Giele van de Leidse universiteit spraken gistermiddag tijdens de ondertekeningsovereenkomst de hoop uit dat deze stap de aanzet zal zijn tot meer samenwerking tussen de twee universiteiten.

Naar gisteren de rector van de UNA mr drs Alex Reindersen mr Opdam meedeelden, is het bereikte resultaat niet over één nacht ijs gegaan en zag het er vorig jaar nog naar uit dat de samenwerkingsovereenkomst gepland zouden worden. Decaan Opdam van de Juridische faculteit van

de UNA, zei veel waarde te hechten aan de overeenkomst, mede gezien het feit dat perspectieven over de grenzen heen het hoger onderwijs ten goede komt. Opdam sprak de hoop uit dat ook op andere gebieden, zoals de uitwisseling van docenten en op onderzoek gebied, samenwerking tot stand zal komen.

Prof mr Giele, hoogleraar belastingrecht aan de RU Leiden, wees er gisteren tijdens zijn toespraak op, dat nu meer dan ooit hoge eisen gesteld worden aan de jurist, omdat het recht in de jaren '70 en '80 "in moeilijkheden is geraakt" en als gevolg hiervan onzekerheid hoogtij viert. "Het recht is vaak zwak of in de vluchtigheid opgesteld en het is vaak niet getoetst aan maatschappelijke ontwikkelingen. Soms vraag je je af in hoeverre de wetgever en het politieke apparaat kunnen doorgaan met het scheppen van onzekerheid," zo verklaarde prof Giele van de Leidse universiteit in het media-centrum van de UNA.

Hij wees ook op de eigen taak van de belasting-jurist en de algemeen heersende mening dat men altijd bezig is belastingontduiking te regelen. "De belastingplichtige denkt echter positiever," zo zei

Giele, die daarnaast wees op het belang voor Nederland en de Antillen van internationaal gerichte fiscalisten. De heer Giele zei ook dat de wetgeving in Nederland en op de Antillen veel overeenkomsten vertonen, ondanks het feit dat de Nederlandse fiscale wetgeving door enige recente wijzigingen "grotesque vormen aanneemt en juristen geneigd zullen zijn hun gevoel van redelijkheid en menselijkheid buiten spel te moeten zetten".

De Leidse professor stelde voor in het kader van het gisteren ondertekende samenwerkingsovereenkomst, het functioneren van het belastingrecht-systeem op de Antillen te laten bestuderen, waarna dit, op basis van de opgedane kennis, ook in Nederland op grote schaal zou kunnen plaats vinden.

De hoogleraar belastingrecht van de Rijksuniversiteit van Leiden zei tot slot, dat de tussen de UNA en de RU Leiden bereikte overeenkomst hopelijk voor de politici als voorbeeld zal strekken om ook goede samenwerkingsovereenkomsten te treffen tussen de eilanden enerzijds en de eilanden en Nederland anderzijds.

goede medische voorzieningen dient te hebben; anders moet je de mensen naar andere eilanden laten gaan en dat is erg kostbaar en erg triest ook. Dat was het belangrijkste wat ik te melden heb. Om nogmaals terug te komen op de renovatie van het oude ziekenhuis, hierover zal een brief van de Kamer komen.

Er is discussie geweest over het Solidariteitsfonds, maar ik heb daarover een andere mening dan de regeringspartijen in Nederland. Het CDA en de VVD vinden dat wat nu afgesproken is, voldoende is. Ik denk dat de situatie in Aruba aanleiding is om, maar los daarvan heb ik altijd al gezegd dat ik een afwijkend standpunt heb, Nederland een groter aandeel voor zijn rekening te laten nemen. Aldus mevr. W. Jabaaij van de PvdA.

Gezien de werkloosheid op St. Eustatius (zo'n 15%), zo werd meegedeeld tijdens de bespreking, vroeg mevr. Evenhuis-Van Essen (CDA) naar de plannen. Vooral naar aanleiding van de verwachte terugkeer van mensen uit Aruba en Curaçao. Daar werd op geantwoord dat er natuurlijk wel plannen zijn om dat op te vangen, maar dat dat toch wel samenhangt met het vliegvel (uitbreiding) en de toekomstige mogelijkheden tegelijk mee kunnen komen.

Voorts vroeg mevr. Evenhuis-Van Essen, omdat zij nogal belangstelling heeft voor historie, over het Donckerhuis (het De Graafhuis, dat nu gerestaureerd wordt). "Er werd mij verteld dat men hier veel historische monumenten heeft en ook daardoor eigenlijk hoopt de toeristen naar St. Eustatius te krijgen. Daar er nog andere monumenten zijn, die gerestaureerd moeten worden, werd hiervoor de hulp van Nederland gevraagd.

Mevr. Grol-Overling (CDA) deelde mee vragen gesteld te hebben over het onderwijs en over de toekomst van de jongeren, hoelang ze hier kunnen blijven studeren en ook over de eventuele her- en bijscholing van de mensen die uit Aruba terugkomen naar hier en die misschien het verkeerde beroep zouden hebben. Voorts, aldus mevr. Grol-Overling was het een ontzettend prettig gesprek in een zeer vriendschappelijke atmosfeer. Dat was niet op alle eilanden zo, maar dat was hier voortreffelijk.

MAANDAG 21 JANUARI 1985

AMIGOE

Nederlandse parlementariërs op Statia:

Grol-Overling: vriendschappelijke sfeer, dat was niet overal zo

SINTE EUSTATIUS — In het Community Centre aan de Rose Marylane had donderdagmiddag 17 januari een bespreking plaats tussen de leden van de Eilandsraad en enkele afgevaardigden van de parlementaire delegatie uit Nederland. Een bespreking die zo'n zeven kwartier duurde.

Dhr. R. Berkel (WIPM) hierover: Het betrof voornamelijk projecten die al aan bod zijn geweest en die de vorige keer ook al besproken zijn geweest. Het is min of meer om een idee te krijgen

van de stand van zaken. Iedereen zit de komst af te wachten van De Koning. Daarna kunnen we kijken wat er gaat gebeuren.

Mevr. W. Jabaaij, lid van de Tweede Kamer (PvdA): "Het belangrijkste wat ik te zeggen heb, is dat ik speciaal gekomen ben, want ik kon kiezen uit Saba en St. Eustatius, om naar het ziekenhuis te komen kijken, met eigen ogen. De motie-Jabaaij in de Kamer ondersteund door alle partijen, aangenomen dus, zegt dat 800.000 gulden moet worden besteed aan het opknappen van het oude ziekenhuis en niet aan

het, ja laat ik zeggen de «white elephant» die hier onbruikbaar en zo lek als een mandje nog op het eiland staat.

De plannen zijn wel al in een vorm waarin ze aan de minister kunnen worden gepresenteerd, maar er is nog verder niets tot stand kunnen komen. Ik hoop dat de begroting in februari, die wij dan zullen behandelen, aanleiding is om de minister nog eens te vragen om zo gauw mogelijk toe te staan dat dit ter hand kan worden genomen, want ik denk dat op zo'n klein eiland, je

Zich vooral richtend op zijn in Nederland verblijvende landgenoten

Les Belles Heures de Luis H. Daal

"WANNEER IK bij deze plechtige en feestelijke gelegenheid mijn erkentelijkheid betuig aan Zijne Majesteit de Koning der Belgen voor de eer die hij mij aandoet, wil ik ook dank zeggen aan zijn Ambassadeur in Den Haag, die mij hedenmiddag onderscheidt, alsmede aan al degenen die in Brussel zowel als Willemstad, mij hebben voorgedragen en mijn kandidatuur hebben gesteund. Ik wil daarin de erkenning zien door België van een ploeg van Antillianen in een samenwerkingsverband met Uw landgenoten, meneer de Ambassadeur, die iets totstandgebracht heeft. Zon-

der hun steun, zonder hun medewerking en zonder hun geloof en vertrouwen zou het geen ik heb mogen en kunnen doen, niet verwezenlijkt zijn".

Dit is een citaat uit het dankwoord dat de Antilliaanse dichter Luis H. Daal, hoofd van de afdeling Culturele Zaken van het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen in Den Haag, uitsprak toen hem op 29 juni jongstleden de versierselen behorende bij de Kroonorde van België werden opgespeld. Nog juist binnen zijn actieve loopbaan, want deze eminente cultuurdrager besloot zijn ambtelijke carrière nadat hij in september nog eenmaal de zitting had bijgewoond van de Culturele Adviesraad waarvan hij sedert hij in 1975 zijn functie op zich nam, deel heeft uitgemaakt, daarin sprekend namens zijn Minister, maar zoveel persoonlijkheid en vanuit zijn persoonlijkheid bekleed met zoveel gezag van binnenuit, dat hij als representant van de Nederlandse Antillen een grote inbreng heeft gehad in de ontwikkeling van de culturele relatiepatronen tussen Nederland en België aan de ene kant, de Nederlandse Antillen aan de andere kant.

Hij trad aan in 1975 onder het ministerschap van drs. R.F. Pieterella, een man die, alweer onder invloed van Daal, de bevordering van de wederzijdse cultuuroverdracht in zijn vaandel voerde. In deze taakstelling stak 'des Pudels Kern'. Want het culturele verkeer tussen Europa en de Nederlandse Antillen was, ondanks het nijver streven van de Stichting Culturele Samenwerking te Amsterdam, nog steeds een in hoofdzaak Europese aangelegenheid gebleven. Daal nam de uitdaging aan daarin verandering te brengen. Tijdens een interview in de reeks 'Overheidsuitzendingen' gewijd aan de Nederlandse Antillen formuleerde Daal zijn opdracht aldus:

"Het is onze plicht onszelf, onze gedachtenwereld, onze denkwijze, onze leefwijze, kor-

tom ons hele levenspatroon dat het merk draagt van de omgeving die ons voortbracht, het Caribisch bekken, in Nederland uit te dragen. Het is onmogelijk politieke betrekkingen te hebben met een volk, indien er geen inzicht bestaat in de culturele achtergronden van die natie. Culturele uitwisseling betekent verkeer in beide richtingen.

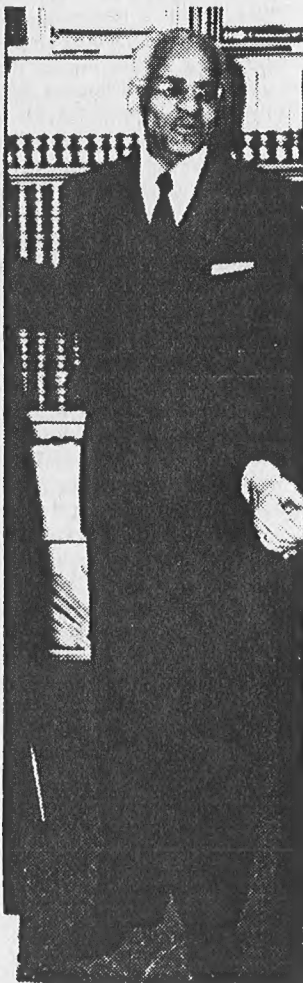
Wij dragen ook het merkteken van de Nederlandse in wijder verband de Westeuropese cultuur. Maar in de allereerste plaats zijn wij mensen uit het Caribisch bekken die in een andere leef sfeer, met andere leefgewoonten zijn grootgebracht en wij hebben niet alleen het recht, we hebben ook de plicht dit anderszijn geldend te maken in onze verhouding tot andere volken, in het bijzonder tot het volk waarmee wij zo lang in culturele zin, verbonden zijn geweest."

Hoe nu samen te vatten wat Luis Daal die al zijn spirituele vermogens in dienst stelde van zijn land, totstand heeft gebracht. Hij volgde wat in de Nederlandse buitenlandse politiek wel wordt aangeduid met een tweesporenbeleid. Niet in het minst krachtig gesteund door enige van de opeenvolgende Gevolmachtigde Ministers richtte Daal zich in de allereerste plaats op de in Nederland

verblijvende landgenoot. Hij wilde deze bewust maken van zijn Antilliaan-zijn. De Antilliaan hoefde zich niet te schamen voor zijn herkomst, zijn culturele bagage, zijn ... taal.

Hij had geluk dat onder de hier studerende een aantal mensen zat met overeenkomstige zichten. Taal was niet slechts instrument, taal was een stuk nationaliteitsbeleving. Onder Daal's invloed werd met name het Papiamentu 'de Antilliaanse taal'. Dater op drie van de zes eilanden Engels wordt gesproken, wist Daal heel wel, maar hij achtte het een noodzaak de taal 'van de meerderheid', dat symbool van eenheid, in zijn streven centraal te stellen. Hij droeg deze boodschap ook uit naar de Nederlandse en Belgische verdragspartners. In het Antillenhuis organiseerde hij cursussen Papiamentu met groot succes. Daarbij trad hij niet zelf als docent op, omdat hij die taak onverenigbaar achtte met zijn functie. Want Daal was een uiterst principieel man tevens. Van zijn gaven als dichter maakte hij gebruik door gedichten in die in Nederland en België volkomen onbekende taal in het Nederlands te vertalen. Veel ervan is terug te vinden in 'Met eigen

vervolg p.5

stem' dat ik samen met Andries van der Wal samenstelde en waarvan een herbewerking juist gereed ligt en wordt voorbereid voor een handelseditie. Urenlang hebben wij met hem zitten selecteren, urenlang hebben we ons met die inspannende vertaalkaak beziggehouden. Het was Daal die Habibe bereid vond mee te doen, alhoewel deze uiterst ingespannen bezig met de voorbereiding van zijn promotie, eigenlijk de tijd daarvoor niet kon vrij maken. Dit werk hield een belofte in voor de culturele voorlichter: de eigen landgenoot zou dicht bij zijn eigen dichters worden gebracht; ook de Nederlanders zouden nu het belangwekkende werk van Antilliaanse schrijvers kunnen proeven. Niet langer zou voor hen gelden dat onbekend onbemind maakt.

We zijn hiermede aan het andere spoor toe van het cultureel beleid dat Daal voor ogen had. Daal onderhield een vaste relatie met een van de fraaiste kleinere musea in Westelijk Nederland, het Tollens-huis in Rijswijk (Zuid-Holland), het voormalige woonhuis van de dichter Tollens, in zijn tijd de nationale poet laureate.

Hier werden periodiek tentoonstellingen ondergebracht van Antilliaanse beeldende kunstenaars. De regelmaat van deze manifestaties trok de aandacht van Nederlandse zijde. Maar de medaille verwierf van Daal ook nog een Antilliaanse zijde: Hij wist van de regering te Willemstad gedaan te krijgen dat fondsen beschikbaar kwamen om uit die tentoonstellingen werk aan te kopen. Hij droeg daarmee bij tot verhoging van het gevoel van eigenwaarde van de Antilliaanse beeldende kunstenaar. Vaak gingen na de eerste officiële presentatie de

werken naar andere plaatsen in Nederland en steeds weer strekte de zorgende hand van Daal zich over die manifestaties elders uit.

Het Antillenhuis zag binnen haar muren tal van culturele avonden waarop kunstenaars als Julian Coco, Wim Statius Muller, Nydia Ecury, Mila Palm en Sonia Garmers de centrale figuren waren. Omdat in het leven de daden van het woord bij Daal domineerden, was een van zijn vroegste daden de organisatie van een eigen Antilliaanse bibliotheek in het Antillenhuis, waarvoor hij de steun verwierf van Daphne Van Schendel — Labega.

Ieder kon nu zonder hulp zichzelf een weg zoeken in de informatie over het eigen land. Om ook thuis in het Caribische land de wetenschap van het bestaan van een actieve groep landgenoten in Nederland levend te houden, werkte Daal mee aan een expositie die de veelzeggende titel 'Terug naar de bron' droeg, waarin opgenomen werk van in Nederland gevestigde Antilliaanse beeldende kunstenaars. Ook het Antilliaans verleden had zijn grote belangstelling. Zo bemiddelde hij de archeologische onderzoeken naar de Indiaanse aanwezigheid op Aruba en op Bonaire door dr. J. Tacoma te Utrecht. Tot de taak van een cultureel ambtenaar behoort veel werk langs de zijlijn. En langs die zijlijn ontmoeten we de dichter en schrijver Daal op zijn best. Hoeveel uren ambtelijke tijd hij niet heeft vrijgemaakt voor de begeleiding van Antilliaanse studenten kunnen we slechts veronderstellen.

Niemand die om hulp vroeg, wachtte tevergeefs. Nog twee manifestaties van grote representatieve waarde uit zijn laatste actieve jaren moeten wij

in dit overzicht opnemen. Dat zijn de tentoonstelling 'Kunst en Architectuur' georganiseerd in samenwerking met de Antilliaanse studenten aan de Technische Hogeschool te Delft en de bemiddeling verleend aan de organisatoren deze expositie over te brengen naar de Nederlandse Antillen; en dan tenslotte de grootse manifestatie in de Nieuwe Kerk in Amsterdam in mei 1984, waarbij vooral de organisatie van de begeleidende lezingencyclus op het conto van Daal valt te schrijven.

Bevat dit overzicht vrijwel uitsluitend activiteiten in Nederland en in het cultureel verkeer tussen Nederland en de Nederlandse Antillen, de rechtvaardigheid gebiedt te vermelden, dat Daal in het overleg met Belgische deskundigen in de besprekingen voor de uitvoering van het cultureel verdrag al even succesvol was. Men luisterde naar hem. Het meest succesvol was deze samenwerking op het terrein van de kunstzinnige vorming. Vooral het vruchtbare contact met de heer August Bal bestuursdirecteur van de DACEB en diens echtgenote, een bekend danspedagoge, te Gent op het gebied van de vrije dans-expressie leverde voor de Nederlandse Antillen nieuwe perspectieven. Menigeen te Willemstad zal zich nog het jaar 1979 herinneren toen in het kader van deze samenwerkingsovereenkomst een groep Belgische kinderen overkwamen en de musical 'Spring' uitvoerde: het verhaal van de pop in het museum, waarmee een sprong in de tijd terug wordt gemaakt. Langs die weg werd getoond wat een kind van deze tijd aan cultureel erfgoed bezit. Tenslotte nog één feit uit het bonte schilderij van deze cultuur-Antilliaan: De historicus Roberto Palacios verkreeg van de Venezolaanse regering de opdracht in Nederland in het Al-

gemeen Rijksarchief een onderzoek in te stellen naar de daar voorhanden stukken inzage Simon Bolivar. Het was Daal, de hispanoloog, met zijn persoonlijke belangstelling voor de figuur van de Grote Bevrijder, die deze studie een Antilliaanse kant schonk: hij betrok daarin de niet genoeg te schatten bijdrage van de Curaçaöenaar Luis Brion die de schepper werd van de Venezolaanse marine, waaraan hij zijn grote persoonlijke vermogen offerde. De resultaten van het onderzoek werden niet alleen schriftelijk vastgelegd, er groeide tevens een tentoonstelling uit, eerst in de ontvangstruimte van het fraaie nieuwe gebouw van het Algemeen Rijksarchief, die daar grote belangstelling trok, later overgebracht zoals bekend mag worden verondersteld naar Willemstad. Nog een derde keer wist Daal deze opmerkelijke historische tentoonstelling in het centrum van de belangstelling te plaatsen en wel op de al genoemde Antillenmanifestatie in de Nieuwe Kerk te Amsterdam.

Het overzicht hier geboden is slechts de buitenkant van een taak van een man die deze verrichtte met hoofd, en vooral met zijn hele hart. Hij gaf zelf vaak de indruk een geroepte te zijn om zijn geboorteland dat hij zo hartstochtelijk liefheeft te schragen met zijn intense kennis van zaken, met zijn geduld, met zijn zeer stellige principes, waarvan hij nimmer wenste af te wijken. Of men daarom over hem meesmulde liet hem onverschillig. Hij had een opdracht en hij vervulde die. Ik heb de indruk dat men in de Nederlandse Antillen niet zo best op de hoogte is van de vaak ondankbare en moeizame arbeid die zowel door de voorlichting als door de afdeling culturele Zaken werd en wordt verricht. Daarom achtte ik het nodig aan de persoon van deze dichter, papiamentist, hispanoloog en neerlandicus dit vat van grote en kleine weetjes, aandacht te besteden.

Toen ik hem voor het eerst ontmoette — ik had de opdracht hem te interviewen — had ik juist kort tevoren het stuk Green Pastures zien spelen. Op het moment van onze ontmoeting toen ik voorproefde wie en wat mijn object van dit gesprek mocht zijn, ging door mij heen, dat hij God was uit dat stuk: zo broos, zo fijn, maar innerlijk zo onverwrikbaar en bezeten door een grote liefde: het land dat hij herschiep voor de Europeanen: zijn eilanden van de Nederlandse Antillen...

Luis Daal, het ga je goed na je ambtelijk terugtrekken. Wij rekenen op een blijvende samenwerking. Met jou in de eerste plaats, met het land van je liefde door jou tevens. Begrijpend en principieel, met veel geduld voor elkaar, zoals het onder vrienden betaamt.

FREEK VAN WEL

Bij de opening van de tentoonstelling gewijd aan Luis Brion in het Algemeen Rijksarchief. V.l.n.r. dr. Palacios, Luis H. Daal, toen-

malige Gevolmachtigde minister, drs. Marco de Castro, staatssecretaris van uiten-

landse Zaken, dr. W.F. van Eikelen en de Ambassadeur van Venezuela.

IN AUDITORIUM CCC

PIANISTEN "WORKSHOP"

WILLEMSTAD - In februari a.s. wordt wederom door de Curaçaosche Kunstkring in samenwerking met het C.C.C. en de V.G.K.S. een "workshop" voor pianisten georganiseerd onder leiding van Harold Martina.

Het is toegankelijk voor alle geïnteresseerden. De "workshop" van november 1983 werd een eclatant succes en bleek ook voor niet-pianisten buitengewoon leerzaam.

Voertaal is het engels.

Zes pianisten brengen ieder ongeveer een half uur muziek ten gehore. Deze muziek dient als uitgangspunt en wordt door de heer Martina verder besproken en uitgediept: Stylistisch, technisch, historisch, etc. De heer Martina is een voortreffelijk didact, die buitengewoon lucide en vaak zeer geestig formuleert.

De "workshop" wordt gehouden in het auditorium van het C.C.C. (Koninginnelaan 2/n, Emmastad) op:

- vrijdag 8 februari 1985 van 20:30 - 22:30 uur;

- zaterdag 9 februari 1985 van 9 - 12 uur,

- zondag 10 februari 1985 van 10 - 12 uur;

- maandag 11 februari 1985 van 20:30 - 22:30 uur,

- dinsdag 12 februari 1985 van 20:30 - 22:30 uur;

- woensdag 13 februari 1985 van 20:30 - 22:30 uur;

- donderdag 14 februari 1985 van 20:30 - 22:30 uur;

- vrijdag 15 februari 1985 van 20:30 - 22:30 uur;

- zaterdag 16 februari 1985 van 9 - 12 uur.

Het is uiteraard niet vereist, dat men alle zittingen bijwoont. Inschrijving is mogelijk op de "office" van Dr. Rojer (Tamanacostraat 24, achter het woonhuis van Dr. Saleh aan de Snipweg) tijdens de ochtenduren (9-12) en niet gedurende het weekeinde. Het tarief bedraagt 25 gulden per persoon. Degenen die foto-copieën van de gespeelde muziek willen hebben, kunnen dit uiterlijk tot 1 februari a.s. opgeven. Voor de stapel foto-copieën (163 pagina's) betaalt men echter f. 33,- extra. De

volgorde van de muziek wordt door de heer Martina bepaald. De volgende stukken worden gepresenteerd:

- Marijse Doest, Zesde Franse Suite (E mineur) (Bach), Berceuse (Chopin);

- Iman Landheer, Les Soirees de Nazelles (Poulenc);

- Bettie Leverman, Suite Bergamasque (eerste 2 delen) (Debussy), Valse ("La plus que lente") (Debussy), Bewerking van de Bach-koraal "Wach et auf" (Busoni), Etude opus 2 no. 1 (Scriabine), Prelude in Cis mineur opus 11 (Scriabine);

- Ruth Linder, Sonate A mineur (D 784), twee delen (Schubert), Chromatische Fantasie en Fuga in D mineur, BWV 903 (Bach), Etude Africaine (de Leeuw);

- Harold Martina, jr., Roemeense Volksdansen (Bartok), Impromptu opus 142 (Schubert) Reverie (Debussy);

- Robert Rojer, Sonate in B mineur (Liszt);

De Curaçaosche Kunstkring hoopt op een goede opkomst bij deze "workshop".

Amigoe

VRIJDAG 25 JANUARI 1985

Volgens rector magnificus Reinders

UNA doet niet onder voor universiteiten in Nederland

WILLEMSTAD — De Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA) is volgens rector magnificus mr. drs. Alex Reinders, zeer welinstaat een vergelijking met universiteiten in Nederland, zowel als die in de regio, te doorstaan. Dat de Antilliaanse instelling niet al te grootschalig is, doet hieraan niets af. Een grootschalige instelling is voor de Antillen niet slechts niet nodig, maar zou bovendien de draagkracht van de Antillen te boven gaan.

Reinders verklaarde dit deze week in een toespraak op de UNA, ter gelegenheid van het bezoek van de Nederlandse parlementaire delegatie, die zich in het kader van het parlementair contactplan op de Antillen bevond. De UNA, aldus de rector magnificus, meende op het ogenblik een goed evenwicht bereikt te hebben tussen de behoeften van de maatschappij en dat wat zij aanbiedt.

Hij wees tegenover de Eerste en Tweede Kamerleden op het geen Nederland in de loop der tijd aan de UNA bijdroeg, zoals de mede-financiering van gebouw en inrichting van de uni-

versiteit en de campus tot een bedrag van negentien miljoen Nederlandse gulden. Daarnaast werd van Nederlandse kant gedurende vijf jaar, voor een bedrag van totaal 4.5 miljoen, bijgedragen in de exploitatiekosten van de rechten-opleiding en de bedrijfskundige opleiding. Via de Sticusa werd evenzo door Nederland ondermeer personele hulp verleend voor de opzet van de bibliotheek.

Grote uitbreidingen heeft de UNA momenteel niet voor ogen, aldus Reinders. Het enige waar-toe-plannen bestaan is de totstand koming van een opleiding voor computer-wetenschappen en informatica.

Het systeem van de gast-hoogleraren, zei op zijn beurt de Decaan van de Juridische Faculteit drs. Hans Opdam, brengt met zich mee dat het universitair onderwijs voor wat betreft deze faculteit, in ieder geval op een hoog niveau staat. Het systeem geeft aan ons onderwijs, aldus Opdam, een flexibiliteit en een dynamiek, "waarin wij, denk ik, in het voordeel zijn bij de grotere zuster-instellingen elders in de wereld".

INGEZONDEN

HOMO LUDENS

Naast de homo sapiens, de weetgierige mens kunnen wij spreken van de homo ludens, de mens in zijn spel. Ernst of luim het blijft echter dezelfde mens.

In het papiaments zeggen wij "hende fuma i mucha chiki ta papia berdad". Dat komt omdat zij beiden onbevallen zijn. De eerste weet niet meer en de andere weet nog niet dat men zich in toom moet houden. Daarom is het carnaval de beste tijd om de mens te zien zoals zij is.

Op Curaçao is het carnaval een vijfendertig jaar geleden aangevallen uit de Maasstad. Joan Engels, de exploitant van het restaurant Trianan en Koreman de exploitant van de nachtclub Chobolobo hebben toen het initiatief genomen om carnaval te gaan vieren op een wijze die uitkwam boven de beslotenheid van balmasque's in partikuliere huizen of sociale verenigingen. Het heeft lang geduurd voordat het idee wortel schoot.

In de rest van de wereld viert men het carnaval gedurende vijf dagen voorafgaande aan aswoensdag. In de vastentijd wil de moederkerk ons voorbereiden op het Paasfeest, de herrijzenis van de Heer. Zij houdt ons voor dat wij uit stof zijn ontstaan en tot stof zullen moeten terugkeren.

Nu duurt de cuaresma veertig dagen. Toen eenmaal het carnaval vaste voet kreeg op ons eiland is het ook onmiddellijk begonnen uit de hand te lopen.

Het "nada en serio todo en broma", wat toch een wezenskenmerk van het carnaval moet zijn maakte plaats voor een soort diktatuur. Hier is niets onbevallen meer aan. Het is eerder massahysterie. Bewust trekt men alle verhoudingen scheef en doet men voorkomen alsof dit feest en haar uitspattingen het belangrijkste is wat er bestaat in de wereld. In ons onbenul preten-deren sommigen al dat het carnaval van Curaçao beter is dan dat van Trinidad en bijna even goed als dat van Rio de Janeiro.

Op twee januari is het carnavalseizoen van start gegaan. Wij doen er vijftig dagen over, pa manda plaser bai, voor de vastentijd van veertig dagen. De boog kan niet altijd gespannen zijn en daarom is het goed dat iedereen de tijd neemt om aan carnaval mee te doen. Ieder weldenkend mens voelt aan dat de manier waarop in deze tijden door iedereen met carnaval en festival di tumba gedweept wordt abnormaal is. Het vertoont zelfs enige ziekelijke neigingen.

Een van de grootste tekortkomingen van het Antilliaans volk is een absoluut gebrek aan gevoel voor verhoudingen. "Di nos

e ta" en "ta abo ta Corsou" in de verkeerde zin gebruikt maakt deze nationale tekortkoming nog

veel erger. Zodoende treft het carnaval ons op de gevaarlijkste plaats. Toch is het betrekkelijk moeilijk om deze gang van zaken te bestrijden. Het normale denken wordt gestoord. Het onderwijs wordt lam gelegd. Velen zien in dat het carnaval in de praktijk meer kwaad doet dan goed. Helaas is het carnaval, dat aangeprezen wordt als volksfeest juist voor het volk het onvoordeligst. Iedereen randt de portemannaie aan van de gewone man. Je zou eens de kosten moeten betalen voor een aantal groeiende kinderen die allemaal mee moeten doen met de feesten om het festival di tumba.

Alles kost handen vol geld en juist in deze moeilijke tijd;

De leiders van dit volk die een voorbeeld zouden moeten geven en desnoods deze waanzin indammen lopen vooruit. De pret kan niet op maar het land gaat naar de knoppen. Alle onderwijskrachten ondervinden iedere dag opnieuw, dat de kinderen het onderwijs niet kunnen volgen omdat zij geen belangstelling hebben of omdat zij te moe zijn. Voor hen is een verkiezing van een carnavalskoningin of een jump-up belangrijker dan hun toekomst in de gemeenschap. Belangrijke figuren uit de organisatie van het onderwijs lopen ook voorop bij het carnaval.

Voor het tumbafestival werden dit jaar 114 tumbas ingeschreven. Toen men in een interview van de massamedia aan de voorzitter van de Asociacion de Musika vroeg of men een voorselectie zou houden uit de inzendingen antwoordde hij dat men niet wilde diskrimineren en alle inzendingen mee zouden doen. Dit nu is het grootste dilemma van Curaçao de "komplacencia". Terwijl de rest van de wereld denkt: "Alleen het beste is goed genoeg" denken wij op Curaçao dat alles mag en alles klakkeloos aangenomen moet worden.

Projecteert men deze houding van deze musicus op de politieke leiders van ons eiland dan tekent deze onze situatie ten voete uit.

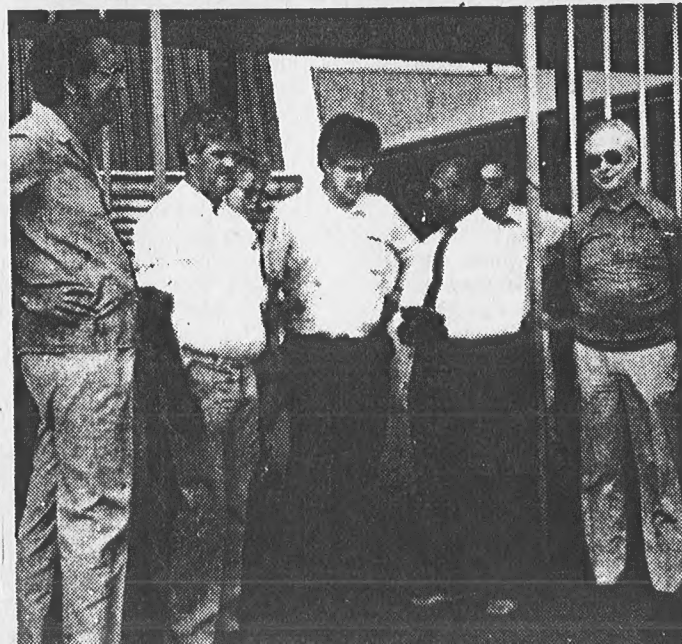
Wij willen niemand tegen de haren strijken. Wij willen iedereen tot vriend houden. Wij kijken een andere kant uit als er een over de schreef gaat. Wij gaan onze verantwoordelijkheid uit de weg. Gelukkig dat op zijn minst het Rooms Katholiek Schoolbestuur een waarschuwend stem laat horen. Bezint U voordat het te laat is. Het car-

naval zoals het nu bedreven wordt is een kanker dat over het hele lichaam zal uitdijen. Als degenen die geroepen zijn dit volk te leiden ook mee blijven springen dan zullen wij met zijn allen al dansende ten onder gaan. No tin awa pa laba. Siegfried W. Rigaud

AMIGOE

ZATERDAG 27 JANUARI 1985

KRALENDIJK — De laatste twee projecten die bezocht werden door de Nederlandse delegatie zijn momenteel nog in staat van uitvoering. Allereerst werd in Rincon het nieuwe jeugdhuis bezocht, waar de voorzitter van het Cultureel Centrum Bonaire (CCB) Sandra Salamons een uitleg gaf over de financiering, de exploitatie en de opzet van dit wijkgebouw. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan Tera Cora, waar de Stichting Volkswoningen Fundashon Cas onairiano (FCB) momenteel met Nederlandse financiering zestig woningen laat bouwen. De Nederlanders werden daar verwelkomd door zuster Lelia Booi die tevens de gasten over het project rondleidde. Medebestuurslid Juchi Sillie en dominee Geronimo Mercera gaven de parlementariërs tevens een uitleg over de opzet van de Stichting.

MUZIKALE VORMING OP SCHOLEN VERDIENT VEEL MEER AANDACHT

Aan alles is het te merken, dat het Carnaval eraan komt. Binnenkort zijn de nieuwe tumba's bekend en op tal van plaatsen wordt al heel hard gewerkt aan de voorbereidingen van dit geweldige festijn. Eén van de belangrijkste ingrediënten voor een geslaagd Carnaval is ongetwijfeld de muziek. Het verbaast me iedere keer weer hoe mensen erin slagen leuke en actuele liedjes te componeren. Want als je de kinderen hoort over het muziekonderwijs op lagere scholen, stelt dat niet veel voor. Om te kijken of dat een klacht is die alleen in kleine kring gehoord wordt of een veelvoorkomend euvel, zijn wij gaan praten met de man die er heel veel van afweet, namelijk de heer Edzel C. Provence. Het bleek tijdens het gesprek dat wij met hem mochten hebben, dat het een zeer veel voorkomende klacht is. Hij heeft in juni 1982 een onderzoek afgerond (gehouden op alle kleuter- en basisscholen) en aan de hand daarvan een rapport geschreven om eens te inventariseren hoe de muzikale vorming op alle scholen gegeven werd. Helaas zijn de conclusies bedroevend. Dit geldt trouwens niet alleen voor de muzikale vorming, doch voor alle expressie-vakken. Nog veel te vaak worden deze vakken als absolute sluitpost gebruikt bij het onderwijs. De meest gehoorde argumenten zijn: Geen tijd, want de leer-vakken gaan nu eenmaal voor. En er is te weinig aanbod. Daar zijn natuurlijk een aantal factoren de oorzaak voor.

Voor het geven van verantwoord muziekonderwijs moet de leerkracht zelf behoorlijk thuis zijn op dat gebied. Ook op de Pedagogische Academie is men zich bewust van het belang van goed muziekonderwijs. Maar als de studenten aantreden blijkt dat zijzelf ook vaak geen of in ieder geval onvoldoende muziekonderwijs hebben genoten.

Zowel op MAVO's als op HAVO en VWO wordt erg weinig aandacht geschonken aan dit vak. Vaak is het een keuzevak en wordt het niet opgenomen in het pakket. Dus de leerkrachten en docenten op de P.A. moeten eigenlijk helemaal van voren af aan beginnen. Wil men dan toch de aankomende leerkrachten behoorlijk beslagen ten ijs la-

ten komen en liefst in staat stellen een instrument te bespelen, dan kost dat heel veel tijd en aandacht. Daarom is men van plan in augustus 1985 een herstructurering op de P.A. in te voeren.

Het eerste studiejaar heeft o.a. als doel het wegwerken van achterstanden, die bij de student zijn ontstaan door zijn vakkenpakketkeuze op secundair niveau. Ook heeft men plannen gehad om een L.O. opleiding in het leven te roepen, maar deze plannen zijn voorlopig op de lange baan geschoven.

Sinds 1978 heeft de regering van de Ned. Antillen op Cultureel gebied met België. Uit dat verdrag is o.a. voortgekomen de z.g. Creatieve Aanpak. Daarin worden tal van expressie vormen gebundeld:

Klankexpressie, beeldende expressie, bewegingsexpressie, dramatische expressie, verbale en technische expressie. Dat is een hele nieuwe aanpak. Het houdt namelijk in dat men deze expressievormen ook kan combineren met het "gewone" on-

derwijs. Men is om dit te kunnen verwezenlijken begonnen met workshops om de enthousiaste en geëngageerde leerkrachten kennis te laten maken met deze opzet.

Op een aantal scholen, die zich bereid hebben verklaard aan dit project mede te werken, wordt hiermee al geëxperimenteerd. Het blijkt bij de leerlingen erg aan te slaan. En de kennis die anders misschien op een wat saaie wijze wordt vergaard spreekt de kinderen meer aan, en wordt derhalve beter opgenomen en onthouden.

Het vergt echter en andere inzet van de leerkracht en is niet voor iedereen even eenvoudig te leren. Men moet zich een beetje bloot durven geven en van zijn voetstuk afkomen en zich tussen de kinderen in begeven.

Is een onderwijzer daartoe bereid, dan worden deze lessen voor beide partijen een geweldige openbaring. De experimenten tot nu nodigen uit door te gaan. Maar er zal nog heel veel werk verzet moeten worden om dit voor alle scholen in te voeren.

Er gaat heel veel voorbereiding en tijd in zitten en die moet ergens vandaan komen.

Toch is het van het grootste belang dat deze ontwikkeling voortgang kan vinden. Immers, het feit doet zich nu eenmaal voor dat niet voor iedere schoolverlater een baan ligt te wachten na zijn of haar schooltijd. De vele vrije tijd die men tegenwoordig heeft kan vaak heel aangenaam besteed worden, mits men op school geleerd heeft hoe die te gebruiken.

Muziek maken en beluisteren kan daarin een grote plaats innemen. Het wordt dus o.i. de hoogste tijd dat schoolbesturen; maar ook overheden zich gaan realiseren dat ze ook in dat opzicht een taak hebben.

Voor echt muzikale kinderen bestaat er natuurlijk altijd de mogelijkheid de muziek-school te bezoeken of privé-onderwijs te genieten, maar dat is nu eenmaal niet voor iedereen weggelegd. Daarom blijft het toch in eerste instantie een zaak van de scholen meer aandacht aan de muzikale vorming te besteden.

Wie weet, zit er op den duur weer muziek in muziek.

Amigoe

ZATERDAG 26 JANUARI 1985

Stichting De Arubaanse Muziekschool

Stichting de Arubaanse Muziekschool roept sollicitanten op om als

COUNTERPART

te fungeren van de huidige directeur. Bij gebleken geschiktheid kan betrokken kandidaat in aanmerking komen voor de functie van Directeur.

Funktie-eisen:

- Leidinggevende capaciteiten.
- Goede contactuele eigenschappen.
- Administratief goed onderlegd zijn.

Gelet op het karakter van de school strekt een muzikale achtergrond tot aanbeveling.

Salaries nader overeen te komen.

Voor inlichtingen kan contact worden opgenomen met de heer H. Hermans, telefonisch bereikbaar onder nummer 22888 tussen 15.00 en 18.00 uur.

Sollicitaties:

Sollicitaties vóór 11 februari 1985 te richten aan het Bestuur van de Muziekschool, p/a L.G. Smith Blvd. 32, Oranjestad.

(Door Catherine Melndersma en Cootje Hack)

26/1-'85

STICHTING MONUMENTENZORG: "TUA RES AGITUR"

Misschien heeft u de afgelopen twee zaterdagen onze artikelen gelezen over Brieven van Ascencion. De bezoeken aan die twee prachtig gerestaureerde landhuizen hebben er toe geleid, dat wij eens zijn gaan praten met de huidige Directeur van de Stichting Monumentenzorg, de heer A.J.A. Schoevers, in zijn kantoor op Otrabanda.

Vorig jaar bestond de Stichting dertig jaar. Op 5 april 1954 werd de Stichting opgericht door het Prins Bernh. Fonds Ned. Ant. De Stichting heeft tot doel: Het kweken van waardering voor de oude monumenten van bouwkunst. Het behoud en herstel van zulke monumenten waarvan de historische en/of kunstzinnige waarde vaststaat en het exploiteren ervan voor zover deze in eigendom aan de Stichting behoren.

Deze tekst staat op een groot bord, in het kantoor en daar staat in principe dus alles wat de Stichting probeert te doen. In de praktijk blijkt dat er heel veel voor komt kijken, voor een gebouw, landhuis of aantal huisjes is gerestaureerd en gerenoveerd. Want het zijn lang niet altijd de grote landhuizen die men onder handen neemt. Wel vallen die grote projecten natuurlijk het meest op.

Maar zeer binnenkort wordt begonnen met een renovatie aan de huisjes (veertien stuks) aan de weg die loopt vanaf het Juliana-

plein de Berg Altena op. Een geweldige klus, waarbij de huisjes een grondige modernisering zullen ondergaan, zonder dat de sfeerbepalende kenmerken worden gewijzigd. De oeropzet wordt gehandhaafd en aan de voorkant, straatkant, zal men deze restauratie slechts als opknappbeurt zien. De indeling van de huisjes zelf is echter danig ingrijpend gewijzigd en aangepast aan moderne wooneisen.

Tal van bewoners zijn er in de loop der jaren toe over gegaan achter hun huisje aan te bouwen. Daarvoor werden tal van verschillende materialen gebruikt. Bij iedereen was dit anders uitgevoerd en natuurlijk niet altijd even degelijk. Nu gaat men proberen de huisjes zo aan te passen aan deze tijd, dat het plezierig en comfortabel wonen wordt.

Een ander lopend project is Landhuis Knip. Ook dat wordt behoeft voor verval door de Stichting. Over het algemeen probeert men zoveel mogelijk de huizen te vernieuwen met de materialen die ook vroeger gebruikt werden. Dat gebeurde indertijd bij Ascencion ook. Maar het is tegenwoordig vaak niet meer mogelijk. Om financiële redenen, maar ook omdat bijvoorbeeld het optrekken van een muur zoals men dat vroeger placht te doen, (met stenen, aangespoeld uit zee, die op elkaar gestapeld werden, dan met leem en klei volgestopt, en

tot slot van een dunne stuc laag voorzien werd om regen en wind geen vrij spel te geven) nu niet meer mogelijk is door gebrek aan materiaal en vooral ook gebrek aan vakmanschap. Dat soort technieken sterven jammergenoeg uit. Wel wordt er naar gestreefd de oude manier van zoveel mogelijk profijt hebben van de wind, te handhaven. Houten louvre shutters, in ramen en deuren, de oude manier en uitvoering van daklijsten en dakkapellen bouwen, etc.

Een architect waar de Stichting vaak een beroep op doet is de heer Corstjens, die buitengewoon geïnteresseerd is in oude technieken en stijlen. Het is echter op een eiland als het onze niet mogelijk een architect, aannemer en medewerkers te vragen uitsluitend restauratie of renovatie werkzaamheden te verrichten. Hoewel de Stichting een behoorlijk grote werkgever is (op het ogenblik zijn er tenminste tussen de veertig en vijftig mensen aan het werk aan diverse projecten, en dat worden er binnenkort nog veel meer), kan men niet met zekerheid stellen hoelang men hoeveel mensen een vaste baan kan garanderen.

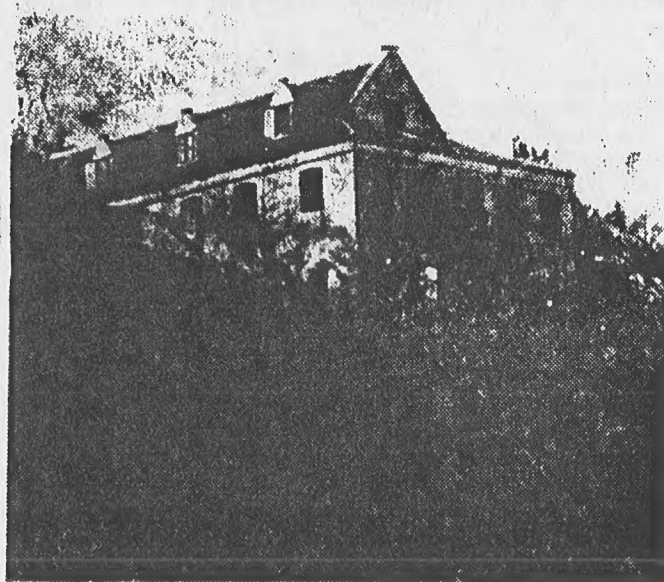
Verschillende projecten die op het ogenblik lopen worden uitgevoerd door de firma Monumentenherstel, waar men beschikt over mensen die voor een goede technische verantwoorde uitvoering zorgen. Landhuis Knip wordt door de Fa. Lendering gerestaureerd.

Er is een groot verschil in opzet tussen de Stichting Monumentenzorg hier en die in Nederland. Daar is het een volledig door de overheid gefinancierde instelling. Daar zijn ook mensen die het hele land afreizen op zoek naar oude materialen, vaak uit slooppanden, etc. Dat alles is hier niet mogelijk. Toch heeft de Stichting alle redenen om tevreden te zijn en de toekomst met veel vertrouwen tegemoet te zien. Er is sinds een jaar of drie een groeiende belangstelling bij de lokale samenleving en het bankwezen, waardoor men hoopt dat de financiering van nieuw aan te vangen projecten ook eenvoudiger zal worden.

In februari hoopt men bijvoorbeeld te beginnen met het ondertussen reeds beroemde Vierstegenplan te Otrabanda. Ook aan het Molenplein staat een pand dat nodig een opknappbeurt behoeft, naast het Theater Westend. Maar op dit moment is men nog bezig met het pand naast de Burgelijke Stand, in de volksmond de Veilingcentrale geheten.

Op het moment dat men huisjes gaat renoveren, moeten de eventuele bewoners dus tijdelijk ergens anders een onderkomen vinden, en daar kan b.v. de FKP bij helpen, aangezien die een aantal wisselwoningen beschikbaar heeft. Maar men is niet alleen werkzaam in Willemstad. Een heel vervallen, authentiek knoekehuisje werd eveneens in eigen beheer opgeknapt en van een nieuw rieten dak voorzien. Na de restauratie is het in gebruik genomen als museum. Het staat 100 meter voorbij de afslag naar Ascencion. Daar kan men dus kennismaken met de bouw en leefwijze van vroeger.

Mocht u geïnteresseerd zijn in nog meer gegevens over Monumenten op dit eiland, dan kunnen we u het boek Monumenten van Curaçao van harte aanbevelen. Het is niet goedkoop, maar bevat een schat van waardevolle informatie voor de echt geboiede lezer.

*Expositie in Holiday Beach Hotel***Venezolaanse volkskunst**

Vrijdag, 25 januari jl, opende de heer P. Domacasse een kleine tentoonstelling van Venezolaanse volkskunst in de hall van het Holiday Beach Hotel. Deze tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met de sectie Cultuur van het eilandgebied Curaçao en maakt deel uit van de culturele uitwisseling tussen Venezuela en Curaçao.

In zijn openingswoord wees de heer Domacasse er o.a. op dat een tentoonstelling als deze vooral belangrijk is, omdat men daardoor een land beter leert kennen. Het is alsof de grenzen overschreden worden en het geestelijk klimaat en de cultuur van een land zijn positieve beïnvloeding laat merken. Als klein land in een zo grote wereld is dat voor ons belangrijk, zeker als we — zoals in dit geval — ge-

confronteerd worden met de creatieve geest van een volk dat zo dichtbij ons leeft.

De heer Dr. L. Ochoa Teran, ambassadeur voor Venezuela in Curaçao, sloot zich hierbij aan en wees op de mogelijkheden en positieve kanten van culturele uitwisseling; eigenlijk — zo zei hij — zou er een soort voertuig moeten zijn dat heen en weer gaat tussen Curaçao en Venezuela, om elkaar bekend te maken met elkeens culturele en kunstzinnige uitingen.

Het betreft hier maar een kleine tentoonstelling, maar het is best leuk om te zien hoe hier uit alle delen van Venezuela volkskunst is samengebracht. Wat in de eerste plaats opvalt zijn de erg fel gekleurde, geborduurde doeken, veelal vogels voorstellend. Daarnaast zijn er man-

den, potten, touwshoenen, muziekinstrumenten, bewerkte kolcosnoten, poppen en een paar mooie tot zeer mooie hangmatten. Er waren ook een paar fraaie weef- en knoopwerken geëxposeerd.

Natuurlijk kan men een tentoonstelling als deze op zeer veel verschillende manieren inrichten. Hier is gekozen voor een bazaar-achtige opzet. De sierstukken en gebruiksvoorwerpen kunnen gekocht en direct meegenomen worden. De charmante gastvrouw bij deze tentoonstelling zal de bezoekers van deze expositie graag wat meer vertellen over wat er allemaal tentoongesteld staat. Wie wat meer wil weten van de Venezolaanse volkskunst kan voor een eerste kennismaking hier terecht tot 3 februari aanstaaende.

SYBREN PAUL

